

Putovanje od Nagarridjerija do Kassela

- Ulovljena. Imaš škrge.

Parangali su na sve strane. Udice male bezazlene i velike od kojih se gine. Ulovit će te na prvi znak nježnosti.

Stvari gotovo nikada nisu tamo gdje bi ih se očekivalo. I dok se pokušavam izvući iz labirinta i dosjetiti se najmanje očekivanih rješenja - koja su sigurno ona prava - vrebaju me udice. Cijeli parangali iritantnih besmislica, emocionalnih zamki i lažnih opcija.

Nika Radić sjedi za volanom malog dizel citroena i sasvim spretno savladava jureće situacije evropskih autoputeva. Idemo u Kassel. Želimo vidjeti Documentu a Nika se mora vratiti u Zagreb da postavi izložbu koja se otvara za desetak dana.

Nika Radić, «Conversation in Nagarrindjeri» Studio Josip Račić, 20.6. – 20. 7. 2002.

Izložba. Prvi puta pišem o Niki. Dosta dugo je poznam i još duže pratim ono što radi. Htjela bih zahvatiti u ono što sam o njoj saznala kroz radove, putovanja ili jednostavno neka zajednička bivanja. Izložbu «Conversation in Nagarrindjeri» kustoski su inicirali i odradili Ana Dević i Klaudio Štefančić u galeriji «Josip Račić», studijskom prostoru zagrebačke Moderne galerije.

Nika Radić je obilježila *pravi put*. Na ulazu u **Račić** stupit ćeš na stazu. Vodit će te ona kroz dvije galerijske prostorije. I ako je slijediš pratit će te Nikina ugodna lica i veseo glas, siđeš li sa staze ona će zabrundati, zarežati, podviknuti. Gledat će oštro i zabrinuto, govorit će nerazumljivim izumirućim jezikom...

Priča o udicama s početka teksta trebala bi asociirati neka vrlo važna znanja koja su po mome mišljenju jedan od bitnih sadržaja ove izložbe.

Nika je često u razgovorima a ponekad i u svojim kratkim zapisima sasvim jasno rekla kako je i zašto prestala raditi objekte – promatranje jednom stvorene forme postavljene u prostoru postalo joj je irelevantno. Ulaskom u veliki oblik dešava se nešto drugo, recimo zasad samo – nešto višedimenzionalno... Haptičko iskustvo? U zadnjih su par godina njezini radovi artikulirali neke ponuđene prostore galerijskih interijera ili eksterijera. Započela je komunikaciju na drugom nivou. I razvila sasvim doživljajnu dimenziju.

Kretanje kroz prostor izmiče potpunoj racionalnoj kontroli, sadrži neke univerzalne principe koji su očito plod interakcije, plod osobina samoga prostora. To djelomice otvoreno komunikacijsko polje Nika posvaja kao moguće polje rada i komunikacije...

- Čini se da je iskustvo prostora nezavisno od obrazovanja, kulture ili interesa za umjetnost. Vjerujem da ako se uspijemo sporazumijeti na toj razini to može postati polazište za dalje...

Silazimo s autoputa u Regensburgu. Tražimo poštu. Moramo poslati neko pismo baš s današnjim datumom.

Idemo za golemim žutim poštanskim kamionom misleći možda... Ali naravno to je bila samo golema udica.

Putovanje protiče izuzetno ugodno i lagodno unatoč nekim ne baš optimalnim uvjetima. Vozimo auto koji ne ide preko 100 km na sat, kiša lijeva i pred nama su još stotine kilometara...

U «Conversation in Nagarrindjeri» - komunikacijsku priču o izumiranju jezika ali i značenja koja se nepovratno gube jer više nema finoga tkanja primjerenog jezika koji bi ih mogao uhvatiti u svoju mrežu – možemo iskusiti znanje putovanja, umijeće lakog gibanja. Ono se poima u trećoj i četvrtoj dimenziji. Poima se tijelom i intelektom, okom i kožom...

Ja sam potpuno uvjetovana razumijevanjem slušača, gledatelja, recipijenta (onoga drugoga)... Ako ne možemo prenijeti saznanje i značenje koje nije zajedničko, ostajemo osuđeni i zatvoreni u polju saopćivog. I sada i ovdje ne mogu vam ispričati iskustvo ako ga ne dijelite sa mnom. I to će iskustvo ili saznanje brzo izbljedjeti. Služim se slikama i indukcijama ali one su toliko bazične koliko i Nikine upute o kretanju po zadanoj stazi. Riječi prestaju biti bitne. Percipiramo izraze lica i tonalitet rečenice a detaljnija i preciznija uputstva ostaju nejasna i strana poput roditeljskih zabrana djeci.

Dobar ritam putovanja kroz vrijeme i prostor neće značiti da se nikada nije dogodila greška. Nisu stvari proticale bez upadanja u zamke i susretanja s udicama ali se to gibanje nije zaustavilo. Kao po stazi u Studiju Račić i skretanje ka ljutitom glasu imalo je svoj puni smisao. Komunikacija nije pukla, nastavila se na tisuću mogućih načina.

Čini se da taj labirint ima više izlaza samo su svi na nekim sasvim «drugim» to jest neočekivanim mjestima...

Obično sasvim doslovno ne mogu izreći ono što moj slušač neće razumijeti. Kada me netko slijedi ja se otvaram i slažem misli i rečenice koje su više od mene same. Njegovo me slušanje, makar i sasvim nijemo, briljantno vodi među zamkama ili «udicama» besmislenih i bezizlaznih zaključaka.

Tako je i Nika u Nagarrindjeriu napravila slovjevit rad koji se svakom otvara u nivoima njegovih vlastitih moći i sposobnosti, volje i želje dodira s drugima.

Marina Viculin